

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

4 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 25

22-02-2022 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
<p>ശ്രീ ഇ ചന്ദ്രശേഖരൻ, ശ്രീ. മുഹമ്മദ് മുഹസിൻ, ശ്രീ. വി. ആർ. സുനീൽകുമാർ, ശ്രീ. സി.സി. മുക്തൻ</p>		<p>Shri. Pinarayi Vijayan (മുഖ്യമന്ത്രി)</p>	
(എ)	<p>സംസ്ഥാനത്ത് വികസനവും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും സന്തുലിതമാക്കുന്ന ഒരു വികസന വീക്ഷണം പിന്തുടരുന്നുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ;</p>	(എ)	<p>ഉണ്ട്. വികസന പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി പ്രാബല്യത്തിലുള്ള നിയമങ്ങളുടെ [പാരിസ്ഥിതിക ആഘാത നിർണ്ണയ (EIA) വിജ്ഞാപനം, തീരദേശ പരിപാലന നിയന്ത്രണ നിയമം, തണ്ണീർത്തട (സംരക്ഷണവും പരിപാലനവും)നിയമം] അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അനുമതി നൽകിവരുന്നത്.</p>
(ബി)	<p>സംസ്ഥാനത്തെ സമയബന്ധിതമായി കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആക്കാനുള്ള കർമ്മപദ്ധതി പരിഗണനയിലുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കാമോ;</p>	(ബി)	<p>പരിഗണനയിലുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തെ സമയബന്ധിതമായി കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആക്കാനുള്ള കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി പരിസ്ഥിതി വകുപ്പ് ചെയർമാനായിട്ടുള്ള ഒരു Working Group രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിന്റെ കാർബൺ ബഹിർഗമനത്തിന്റെ 90% വും വരുന്നത് Energy and Transport സെക്ടറിൽ നിന്നാണ്. കൂടാതെ 4 മുതൽ 5 ശതമാനം വരെ waste സെക്ടറിൽ നിന്നും 3% Agriculture Forestry and other Land Use ൽ നിന്നും, 1 ശതമാനം Industries സെക്ടറിൽ നിന്നുമാണെന്നാണ് കാർബൺ ബഹിർഗമനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലവിൽ നടത്തിയിട്ടുള്ള വിവിധ പഠനങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നത്. ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളോട് കാർബൺ ബഹിർഗമനം കുറയ്ക്കുന്നതിനേതകുന്ന കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കുന്നതിന് Working Group ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കാർബൺ ന്യൂട്രൽ കേരളം എന്ന ലക്ഷ്യം നേടിയെടുക്കുന്നതിൽ വനങ്ങൾക്കും, വനത്തിന് പുറത്തുള്ള മരക്കൂട്ടങ്ങൾക്കുമുള്ള പരമ പ്രധാനമായ പങ്ക് കണക്കിലെടുത്ത് നിലവിലുള്ള വനങ്ങളുടെ ഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും മരക്കൂട്ടങ്ങൾ</p>

			വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.
(സി)	പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ ഉത്പാദനത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകിയിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ വിശദമാക്കാമോ;	(സി)	ഉണ്ട്. വിശദാംശം അനുബന്ധം I ആയി ചേർക്കുന്നു.
(ഡി)	പരമ്പരാഗത ഇന്ധനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതുവഴി ഉണ്ടാകുന്ന ഗ്രീൻഹൗസ് വാതക ബഹിർഗമനവും അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണവും തടയാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് ഇ-വെഹിക്കിൾ നയം രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദീകരിക്കാമോ?	(ഡി)	ഇ-വെഹിക്കിൾ നയം രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിശദാംശം അനുബന്ധം II ആയി ചേർക്കുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

സൗരോർജ്ജം, പവനോർജ്ജം, ജൈവോർജ്ജം ഉൾപ്പെടെയുള്ള നവ-നവീകരണീയ ഊർജ്ജ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വികസന ഗവേഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഊർജ്ജ വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനമാണ് അനെർട്ട്. കേന്ദ്ര നവീന നവീകരണ ഊർജ്ജ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ (MNRE) സംസ്ഥാനതല നോഡൽ ഏജൻസി കൂടിയാണ് അനെർട്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും വൈദ്യുതി ഉല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ വിവിധ പദ്ധതികൾ അനെർട്ട് മുഖേന നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.

1. സൗരോർജ്ജ പദ്ധതികൾ

പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സൗരോർജ്ജത്തെ നമ്മുടെ വൈദ്യുതി ആവശ്യത്തിനായി വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനമായ സോളാർ പവർ പ്ലാന്റുകൾ വീടുകളിലും, സ്ഥാപനങ്ങളിലും വ്യാപകമാക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള വിവിധപദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്തു നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

കേന്ദ്രസർക്കാർ സബ്സിഡിയോടുകൂടി സംസ്ഥാനത്ത് കെ.എസ്.ഇ.ബി എൽ മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന ഗാർഹിക ഗ്രിഡ് ബന്ധിത പുരപ്പുറ സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതിയിൽ 25 മെഗാവാട്ട് ഈ വർഷം അനെർട്ട് മുഖേന സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.

സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ സർക്കാർ/പൊതുമേഖല സ്ഥാപനങ്ങളിൽ വൈദ്യുതി ആവശ്യത്തിനായി സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തനം ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്ക്, ടെക്നിക്കൽ കൺസൾട്ടൻസി എന്നീ രീതികളിൽ അനെർട്ട് ചെയ്യുന്നു.

സംസ്ഥാനത്ത് സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ബാറ്ററി സംഭരണത്തോടുകൂടിയ സൗരോർജ്ജ നിലയം സ്ഥാപിക്കുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതി അനെർട്ട് മുഖേന നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. എം.എൻ.ആർ.ഇ. നിശ്ചയിക്കുന്ന ബെഞ്ച്മാർക്ക് വിലയോ, മത്സരാധിഷ്ഠിത പ്രക്രിയ വഴി ലഭിക്കുന്ന വിലയോ ഇതിൽ ഏതാണോ കുറവ് അതിന്റെ 30% ആണ് സബ്സിഡിയായി കേന്ദ്രം നൽകുന്നത്. സംസ്ഥാനത്ത് 64 സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം 316 കിലോ വാട്ട് ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ നിലയം സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തി പൂർത്തിയാക്കി.

നിലവിൽ വൈദ്യുതി എത്താത്ത വിദൂരസ്ഥലങ്ങളിലെ 18 അംഗൻവാടികളിൽ വൈദ്യുതി ആവശ്യത്തിനായി അനെർട്ട് മുഖേന സോളാർ സംവിധാനം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന വനിതാ ശിശു വികസന വകുപ്പ് നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനെർട്ട് സ്ഥല പരിശോധനയും, ടെണ്ടർ നടപടിയും പൂർത്തിയാക്കി.

വൈദ്യുതി എത്താത്ത വിദൂരസ്ഥലങ്ങളിലെ 74 ആദിവാസി കോളനികളിലെ പഠന മുറികൾക്ക് ആവശ്യമായ വൈദ്യുതി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി സോളാർ സംവിധാനം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പ് അനെർട്ടിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ സ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് ഫീസിബിലിറ്റി റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയതിന്റെ

അടിസ്ഥാനത്തിൽ 61 കോളനികളിലായി 5 കിലോവാട്ട് വീതം ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ (ആകെ 305 കിലോവാട്ട്) സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സൗരോർജ്ജം ഉപയോഗിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ശീതീകരണി (Cold Storage). സോളാർ തെർമ്മൽ സാങ്കേതിക വിദ്യയിൽ സ്റ്റീം ഉപയോഗിച്ചുള്ള പാചകം സാധ്യമാക്കുന്ന സൗരോർജ്ജ സ്റ്റീം കക്കർ, പൂർണ്ണമായും സൗരോർജ്ജത്തിന്റെ സഹായത്താൽ വെള്ളം ശുദ്ധീകരിച്ച് ലഭ്യമാക്കുന്ന സോളാർ വാട്ടർ എ.റ്റി.എം എന്നീ സംവിധാനങ്ങൾ അനേർട്ട് മുഖേന സ്ഥാപിച്ചുവരുന്നു. സോളാർ റാന്തൽ, റേഡിയോ, മൊബൈൽ ചാർജ്ജർ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള സൗരസുവിധ കിറ്റും വിതരണം ചെയ്തുവരുന്നു.

2. PM-KUSUM പദ്ധതി

കാർബൺ രഹിത കൃഷിയിടങ്ങൾ എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കാർഷിക ആവശ്യത്തിനായി വിനിയോഗിച്ചുവരുന്ന പമ്പുകൾ സൗരോർജ്ജ വൈദ്യുതിയിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനുള്ള കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയായ PM-KUSUM പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ഇതുവരെ ലഭിച്ച അപേക്ഷകളിൽ സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായി കണ്ടെത്തിയ 100 അപേക്ഷകർക്ക് പമ്പ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ 6,000 കൃഷിക്കാരെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഈ വർഷം അനേർട്ട് സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. 1 മുതൽ 7.5 എച്ച്.പി വരെയുള്ള ശേഷിയുള്ള പമ്പുകൾക്ക് കേന്ദ്ര, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ധനസഹായം ലഭ്യമാക്കും. അധിക വൈദ്യുതി കെ എസ് ഇ ബിക്കു നൽകുന്നതിലൂടെ കർഷകർക്ക് അധിക വരുമാനവും ഉണ്ടാകും.

3. റെസ്കോ (RESCO) മോഡലിൽ സൗര വൈദ്യുത നിലയം

കേരളത്തിൽ സൗരോർജ്ജ മേഖലയിലെ ആദ്യ റെസ്കോ - റിന്യൂവബിൾ എനർജി സർവീസ് കമ്പനി (റിന്യൂവബിൾ എനർജി സേവന ദാതാവ്) മോഡൽ പദ്ധതി അനേർട്ട് നേരിട്ട് സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. സർക്കാർ-പൊതുമേഖല സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സൗരോർജ്ജവൽക്കരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി അനേർട്ടിന്റെ പദ്ധതിയിലുൾപ്പെടുത്തി സൗര വൈദ്യുത നിലയം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കുകയും തുടർന്ന് ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യുതി നിശ്ചിത നിരക്കിൽ അതാത് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് പദ്ധതി. ഇത്തരത്തിൽ അനേർട്ട് റെസ്കോ ആയിട്ടുള്ള ആദ്യ പദ്ധതിയാണ് കണ്ണൂർ ആസ്ഥാനമായിട്ടുള്ള കേരള സംസ്ഥാന റബ്ബർ കോപ്പറേറ്റീവ് ലിമിറ്റഡിൽ (റബ്കോ) നടപ്പാക്കുന്നത്. തലശ്ശേരിയിലുള്ള റബ്കോയുടെ ഫാക്ടറിയിൽ 350 കിലോവാട്ട് ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റ് ആണ് ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ നിർമ്മിക്കുന്ന പ്ലാന്റിൽ നിന്നും പ്രതിവർഷം 5 ലക്ഷത്തിൽ അധികം യൂണിറ്റ് വൈദ്യുതി ഉത്പാദിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കും. ഈ ഫാക്ടറിയുടെ പ്രവർത്തനത്തിന് വേണ്ട മുഴുവൻ വൈദ്യുതിയും ഈ സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റിൽ നിന്നുതന്നെ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

ഏറണാകുളം ഇരുമ്പനത്തെ ട്രാക്കോ കേബിൾ കമ്പനിയിലും റെസ്കോ (RESCO) മോഡലിൽ 350 കിലോവാട്ട് ശേഷിയുള്ള സൗര വൈദ്യുത നിലയം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി

സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു. വിവിധ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ റെസ്ക്യോ മാതൃകയിൽ സൗര വൈദ്യുത നിലയം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി പരിഗണനയിലാണ്.

4. രാമക്കൽമേട് അക്ഷയ ഊർജ്ജ പാർക്ക്

ഇടുക്കി ജില്ലയിലെ രാമക്കൽമേടിൽ സൗരോർജ്ജവും, കാറ്റിൽ നിന്നുള്ള ഊർജ്ജവും പ്രയോജനപ്പെടുത്തി ബാറ്ററി സംഭരണത്തോടുകൂടിയുള്ള അക്ഷയ ഊർജ്ജ പാർക്കിന്റെ ആദ്യ ഘട്ടമായി ഒരു മെഗാവാട്ട് ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റിൽ 500 കിലോവാട്ടിന്റെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചു. അനെർട്ട് സി-ഡാക്കുമായി ചേർന്ന് നടപ്പാക്കുന്ന ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി തദ്ദേശീയമായി ഗ്രിഡ്-റെ ഇൻവർട്ടർ സാങ്കേതികവിദ്യ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസുക്യററ്റിന്റെ പരിശോധന പൂർത്തീകരിച്ചാൽ ഇത് കമ്മീഷൻ ചെയ്യാൻ സാധിക്കും. തുടർന്ന് 500 കിലോവാട്ട് സൗരോർജ്ജ പാനലുകൾ കൂടി കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒരു മെഗാവാട്ട് പ്ലാന്റ് ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതാണ്. പാർക്കിന്റെ ശേഷി മൂന്ന് മെഗാവാട്ടായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

5. മൈക്രോ ഗ്രിഡ്

തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ പൊൻമുടി ഹിൽ സ്റ്റേഷനിൽ സൗരോർജ്ജവും, കാറ്റിൽ നിന്നുള്ള ഊർജ്ജവും പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയുള്ള മൈക്രോ ഗ്രിഡ് പദ്ധതി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം ഈ വർഷം നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

6. വിഭവ പഠനം

സംസ്ഥാനത്തെ 4 കേന്ദ്രങ്ങളിൽ സൗരോർജ്ജ വിഭവ പഠന കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആലപ്പുഴ, രാമക്കൽമേട്, കഴൽമനം, കണ്ണൂർ എന്നിവിടങ്ങളിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ഈ സ്റ്റേഷനുകളിൽ ശേഖരിക്കുന്ന സൗരോർജ്ജലഭ്യത, കാറ്റ്, മഴ, അന്തരീക്ഷ ആർദ്രത എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ദൈനംദിന വിവരങ്ങൾ തിരുവനന്തപുരം അനെർട്ട് ആസ്ഥാനത്ത് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള മോണിറ്ററിംഗ് നിലയത്തിൽ ഓൺലൈനായി ലഭിക്കുന്നതാണ്. ഇതിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ സൗരോർജ്ജപ്ലാന്റുകളും കാറ്റാടി നിലയങ്ങളും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള അനുയോജ്യ സ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് ഉപയുക്തമാകും.

കാറ്റിൽ നിന്നും വൈദ്യുതി ഉത്പാദിപ്പിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന അളവിൽ കാറ്റിന്റെ ലഭ്യതയുള്ള കൂടുതൽ സ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള വിൻഡ് മോണിറ്ററിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തനവും അനെർട്ട് നടത്തിവരുന്നു.

7. സൗരോർജ്ജ ഉപകരണങ്ങളുടെ ടെസ്റ്റിങ്ങിനുള്ള ലബോറട്ടറി

കൊച്ചി ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക സർവ്വകലാശാലയിലെ സ്റ്റിക് (STIC - Sophisticated Testing Instrumentation Centre) ഉമായി ചേർന്ന് സൗരോർജ്ജ ഉപകരണങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള ലബോറട്ടറി സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികൾ നടന്നു വരുന്നു. ടെൻഡർ നടപടികൾ അവസാന ഘട്ടത്തിലാണ്. ഉപകരണങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കി നാല് മാസത്തിനുള്ളിൽ ലാബിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.

8. ഇ-മൊബിലിറ്റി

ഇലക്ട്രിക് മൊബിലിറ്റി വ്യപകമാക്കുന്നതിന്റെ ആദ്യ ഘട്ടം എന്ന നിലയിൽ നിലവിൽ സർക്കാർ വകുപ്പുകളിലും, സ്ഥാപനങ്ങളിലും കരാർ വ്യവസ്ഥയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഡീസൽ, പെട്രോൾ വാഹനങ്ങൾ മാറ്റി അനെർട്ട് വഴി ഇലക്ട്രിക് കാറുകൾ നൽകുന്ന പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു. 2020 - 21 വർഷം തുടങ്ങിയ പദ്ധതി പ്രകാരം ഇതുവരെ വിവിധ മോഡലുകളിലുള്ള 127 ഇലക്ട്രിക് കാറുകൾ 20 സർക്കാർ വകുപ്പുകളിലായി അനെർട്ട് നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

പൊതു നിരത്തുകളിൽ വൈദ്യുത വാഹനങ്ങൾക്ക് റീ ചാർജിങ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ദേശീയ, സംസ്ഥാന പാതകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രധാന റോഡുകൾക്ക് സമീപം ചാർജിങ് സ്റ്റേഷനുകൾ അനെർട്ട് മുഖേനയും സ്ഥാപിച്ചുവരുന്നു. തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, ഏറണാകുളം, ഇടുക്കി, പാലക്കാട് എന്നീ ജില്ലകളിലായി ആകെ 8 ചാർജിങ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിച്ചു കഴിഞ്ഞു. തൃശ്ശൂർ, കണ്ണൂർ, കാസർഗോഡ് എന്നീ ജില്ലകളിൽ ഓരോ ചാർജിങ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തി അവസാന ഘട്ടത്തിലാണ്.

എനർജി എഫിഷ്യൻസി സർവ്വീസ് ലിമിറ്റഡ് (E.E.S.L) എന്ന കേന്ദ്ര പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനവുമായി ചേർന്ന് സംസ്ഥാനത്ത് കൂടുതൽ പബ്ലിക് ഇ.വി. ഫാസ്റ്റ് ചാർജിങ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ അനെർട്ട് നടത്തിവരുന്നു. സ്വകാര്യ സംരംഭകരെകൂടി ഇ.വി. ചാർജിങ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ പങ്കാളികളാക്കാനുള്ള നടപടി അനെർട്ട് സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഫാസ്റ്റ് ചാർജിങ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ വൈദ്യുതി ഉത്പാദനത്തിന് സോളാർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ സ്റ്റേഷനുകളിൽ ഇതിനായി അനെർട്ട് മുഖേന ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി ഈ സാമ്പത്തികവർഷം നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള പ്രചരണ, ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിവിധ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ അനെർട്ട് നടത്തിവരുന്നു.

9. അക്ഷയ ഊർജ്ജ സേവന കേന്ദ്രങ്ങൾ - ഊർജ്ജമിത്ര

അക്ഷയ ഊർജ്ജ ഉപകരണങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തിനും, പരിപാലനത്തിനും അംഗീകൃത സാങ്കേതിക വിദഗ്ധരുടെ സേവനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും, ഗുണനിലവാരമുള്ള സേവനങ്ങളും, സാങ്കേതിക അറിവും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി സംസ്ഥാനത്ത് എല്ലാ അസംബ്ലി നിയോജകമണ്ഡലത്തിലും ഊർജ്ജമിത്ര എന്ന പേരിൽ അക്ഷയ ഊർജ്ജ സേവന കേന്ദ്രങ്ങൾ അനെർട്ടിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ 2018-19 വർഷം മുതൽ ആരംഭിച്ചു. നിശ്ചിത നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ച് സ്വകാര്യ സംരംഭകരെയാണ് ഇതിനായി തിരഞ്ഞെടുത്തത്. എനർജി മാനേജ്മെന്റ് സെന്റർ (ഇ.എം.സി) സ്റ്റാർ റേറ്റിംഗ് ഉള്ള വിവിധ വൈദ്യുത ഉപകരണങ്ങളുടെ വിതരണം ഊർജ്ജമിത്ര കേന്ദ്രങ്ങളിലൂടെ നടത്തുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മൂന്ന് വർഷം വിജയകരമായി സംരംഭം നടത്തുന്നവർക്ക് പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തി മൂന്നാം വർഷം പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ തൊഴിൽദായക പദ്ധതിയുടെ (PMEGP) മാതൃകയിൽ നിശ്ചിത ധനസഹായം അനുവദിക്കുക എന്നതായിരുന്നു പദ്ധതി. സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്ഥാപനമായ സെന്റർ ഫോർ മാനേജ്മെന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് (സി എം ഡി) നെയാണ് ഊർജ്ജ മിത്ര

കേന്ദ്രങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം നിശ്ചിത മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിലയിരുത്തുന്നതിന് അനൈർട്ട് ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.

അനൈർട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്ന അക്ഷയ ഊർജ്ജ പദ്ധതികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അവയുടെ പരിപാലനത്തിനായി ഊർജ്ജമിത്ര കേന്ദ്രങ്ങളുടെ സേവനം വിനിയോഗിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. വാറണ്ടി കാലാവധി കഴിഞ്ഞ അക്ഷയ ഊർജ്ജ ഉപകരണങ്ങളുടെ റിപ്പയറിങ്ങിനായി പൊതുജനങ്ങളും, വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളും ഈ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ സേവനം വിനിയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. അംഗീകൃത എം പാനൽ ഏജൻസികൾ അവരുടെ അക്ഷയ ഊർജ്ജ ഉപകരണങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും, വാറണ്ടി കാലാവധിയിലുള്ള സർവ്വീസും, റിപ്പയറും ചെയ്യുന്നതിനും ചില ഊർജ്ജമിത്ര കേന്ദ്രങ്ങളുടെ സേവനം പ്രോയോജനപ്പെടുത്തിവരുന്നു. എനർജി മാനേജ്മെന്റ് സെന്റർ (ഇ.എം.സി) സ്റ്റാർ റേറ്റിംഗ് ഉള്ള വിവിധ വൈദ്യുത ഉപകരണങ്ങളുടെ വിതരണം ഊർജ്ജമിത്ര കേന്ദ്രങ്ങളിലൂടെ നടത്തുന്നുണ്ട്.

ഊർജ്ജമിത്ര കേന്ദ്രങ്ങളുടെ ടെക്നീഷ്യന്മാർക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനം സഹായിച്ചുവരുന്നു. അനൈർട്ട് ഈ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ 307 ടെക്നീഷ്യന്മാർക്ക് അപകട ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

10. ഇലക്ട്രോണിക് മാർക്കറ്റ് പ്ലേയ്സ് - "ബൈ മൈ സൺ"

ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് വീട്ടിലിരുന്നുകൊണ്ടുതന്നെ അവർക്ക് ആവശ്യമായ അക്ഷയ ഊർജ്ജ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങാൻ സാധിക്കുംവിധം അംഗീകൃത സേവനദാതാക്കളുടെയും, ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പുവരുത്തിയ ഉപകരണങ്ങളുടെയും പട്ടിക തയ്യാറാക്കി ഇലക്ട്രോണിക് മാർക്കറ്റ് പ്ലേയ്സ് ആയ "ബൈ മൈ സൺ" (www.buymysun.com) എന്ന ഇ-കോമേഴ്സ് വെബ് പോർട്ടലിൽ അനൈർട്ട് ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് അനൈർട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്ന വിവിധ പദ്ധതികൾക്കുള്ള അപേക്ഷകൾ ഈ വെബ് പോർട്ടൽ വഴി ഓൺലൈനായി സമർപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ബൈമൈസണിന്റെ ഒരു മൊബൈൽ പതിപ്പ് കൂടി ഈ വർഷം തയ്യാറാക്കുന്നതാണ്.

11. ഗവേഷണ പ്രോജക്റ്റുകൾക്ക് ധനസഹായം

വിവിധ സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്ന പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജമേഖലയിലെ ഗവേഷണ പ്രോജക്റ്റുകൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി അനൈർട്ട് നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.

12. തൊഴിൽ പരിശീലനം

പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ മേഖലയിലെ വീഷയങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് വിവിധ കോളേജുകളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ചുകൊണ്ട് അനൈർട്ടും, KASE ഉം (Kerala Academy for Skill Excellence) സംയുക്തമായി ഓൺലൈൻ കോഴ്സുകൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അക്ഷയ ഊർജ്ജ ഉപകരണങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തിനും, പരിപാലനത്തിനും വിവിധ വിഭാഗം ടെക്നീഷ്യന്മാർക്കുള്ള പരിശീലനവും അനൈർട്ട് നടത്തി വരുന്നു.

13. അക്ഷയ ഊർജ്ജ അവാർഡ്

അക്ഷയ ഊർജ്ജ രംഗത്ത് സംസ്ഥാനത്ത് വിവിധ മേഖലകളിൽ മികച്ച സംഭാവന നൽകുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സംസ്ഥാന സർക്കാർ അനെർട്ട് മുഖേന 2017 മുതൽ അവാർഡ് നൽകി വരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, വാണിജ്യ വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, വ്യക്തികൾ എന്നീ വിഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ 13 ഇനങ്ങളിലാണ് അവാർഡുകൾ ഓരോ വർഷവും നൽകുന്നത്

സംസ്ഥാനത്ത് റിന്യൂവബിൾ പർച്ചേസ് ഒബ്ലിഗേഷൻ (RPO) സംബന്ധിച്ച വിവര ശേഖരണവും, ക്രോഡീകരണവും അനെർട്ട് മുഖേനയാണ് ചെയ്യുന്നത്. കൂടാതെ റിന്യൂവബിൾ എനർജി സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (REC) സംബന്ധിച്ച അക്രിഡിറ്റഡ് എജൻസിയായും അനെർട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

സെക്രട്ടറി ഓഫീസ്

ഫോസിൽ ഇന്ധനങ്ങളുടെ വില നാശകനാശ വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന സാഹചര്യത്തിലും, അതിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളും, കണക്കിലെടുത്തും ഹരിത ഊർജം ഉപയോഗിക്കുന്ന വാഹനങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 10-03-2019 ലെ ജി.ഒ (എം.എസ്) നമ്പർ 24/2019/ട്രാൻസ് പ്രകാരം 'ഇലക്ട്രിക് വെഹിക്കിൾ പോളിസി' (വൈദ്യുത വാഹന നയം) രൂപീകരിച്ചു ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത നയത്തിന്റെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്ത് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന സ്വകാര്യ ആവശ്യത്തിനുള്ള വാഹനങ്ങളായ ഇലക്ട്രിക് മോട്ടോർ സൈക്കിൾ, ഇലക്ട്രിക് മോട്ടോർ കാർ, സ്വകാര്യ ആവശ്യത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന പ്രൈവറ്റ് സർവ്വീസ് വെഹിക്കിൾസ്, ഇലക്ട്രിക് ട്രീവീലർ എന്നിവയുടെ ഒറ്റത്തവണ നികുതി, വിലയുടെ 5% ആയി 2020 - ലെ ഫിനാൻസ് ആക്ട് പ്രകാരം നിജപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. മറ്റു വാഹനങ്ങൾക്ക് 9% മുതൽ 21% വരെയാണ് ഒറ്റത്തവണ നികുതി ഈടാക്കുന്നത്. സർക്കാർ ഉത്തരവ് (GO(P)No.12/2021/Trans dated 23/02/2021 in SRO No.231/2021) പ്രകാരം 01/04/2021 മുതൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ നികുതിയിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ തീയതി മുതൽ ആദ്യത്തെ അഞ്ചു വർഷത്തെ തുകയുടെ 50% ഇളവു അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാത്രമല്ല പ്രസ്തുത സർക്കാർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം ഇലക്ട്രിക് ഓട്ടോറിക്ഷകളുടെ നികുതി രജിസ്ട്രേഷൻ തീയതി മുതൽ ആദ്യത്തെ അഞ്ചു വർഷത്തേക്ക് പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 3,00,000/- രൂപ വരെ വാർഷിക വരുമാനമുള്ള ഇലക്ട്രിക് ഓട്ടോറിക്ഷകളുടെ ഉടമസ്ഥർക്ക് 30,000/- രൂപ സബ്സിഡിയും നൽകി വരുന്നു. ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഉത്തരവ് SO 5333(E) dated 18/10/2018 പ്രകാരം പെർമിറ്റ് എടുക്കുന്നതിൽ നിന്നും ഒഴിവാക്കി. മാത്രമല്ല കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം GSR 525(E) dated 02/08/2021 പ്രകാരം ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾക്ക് രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട് കേന്ദ്ര മോട്ടോർ വാഹന ചട്ടം 81 - ൽ ഭേദഗതി ചെയ്ത് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

15 വർഷം കാലാവധി പൂർത്തിയാക്കിയ ഡീസൽ ഓട്ടോറിക്ഷകൾ 01.06.2021 മുതൽ CNG/LNG/Electrical Energy എന്നിവയിലേതി ലേക്കെങ്കിലും മാറ്റിയാൽ മാത്രമേ റോഡിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് അനുമതി നൽകാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് കേരള മോട്ടോർ വാഹന ചട്ടം 292A പ്രകാരം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. (GO(P)No.59/2020/Trans dated 05/11/2020, GO(P)No.15/2021/Trans dated 24/05/2021).

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി 50 ഇലക്ട്രിക് ബസുകൾ കൂടി കിഫ്ബി ഫണ്ടുപയോഗിച്ച് വാങ്ങുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. ആയത് പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചതിന് ശേഷം കൂടുതൽ വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങുന്ന കാര്യം ആലോചിക്കുന്നതാണ്.

ഇ-മൊബിലിറ്റി, ഇലക്ട്രിക് വെഹിക്കിൾ ചാർജിംഗ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ എന്നിവയുടെ പ്രയോജനങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി "ഗോ ഇലക്ട്രിക് ക്യാമ്പയിൻ" എന്ന പേരിൽ ഒരു വർഷം നീണ്ടു നിൽക്കുന്ന ക്യാമ്പയിൻ എന്നർത്ഥം മാനേജ്മന്റ് സെന്റർ (ഇ.എം.സി) നടത്തുന്നു.

ഇ.എം.സി നടത്തുന്ന "Go Electric" ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്തെ സർക്കാർ/ അർദ്ധ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് കുറഞ്ഞ വിലയിൽ ഇലക്ട്രിക് ടു വീലർ വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങുവാനുള്ള സൗകര്യം ഒരുക്കുന്നു. കേന്ദ്ര ഊർജ്ജ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള എനർജി എഫിഷ്യൻസി സർവീസസ് ലിമിറ്റഡിന്റെ അനുബന്ധ സ്ഥാപനമായ കൺവെർജൻസ് എനർജി സർവീസ്സ് ലിമിറ്റഡും (സി.ഇ.എസ്.എൽ) ഇ.എം.സി യും ചേർന്നാണ് പദ്ധതി നടത്തുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇതു കൂടാതെ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഇലക്ട്രിക് കാറുകൾ വാടകയ്ക്ക് നൽകുന്നതിനും ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ നിർമ്മാതാക്കളിൽ നിന്നും എക്സ്പ്രെസ്സ് ഓഫ് ഇന്ററസ്റ്റ് ക്ഷണിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് ഉയർന്നുവരുന്ന പെട്രോൾ ഡീസൽ വില വർദ്ധനവ് മൂലം പ്രയാസം നേരിടുന്ന ഓട്ടോറിക്ഷ ഡ്രൈവർമാർക്ക് ഇതിൽ നിന്നും മുക്തി നേടുന്നതിന് കുറഞ്ഞ വിലയിൽ ഇലക്ട്രിക് ഓട്ടോറിക്ഷ നൽകുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി ഇ.എം.സി വിഭാവനം ചെയ്തു വരുന്നു. കേന്ദ്ര ഊർജ്ജ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള എനർജി എഫിഷ്യൻസി സർവീസസ് ലിമിറ്റഡിന്റെ അനുബന്ധ സ്ഥാപനമായ കൺവെർജൻസ് എനർജി സർവീസസ് ലിമിറ്റഡും (സി.ഇ.എസ്.എൽ) ചേർന്നാണ് ഇ.എം.സി ഈ പദ്ധതി നടത്തുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

സംസ്ഥാനത്ത് ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ ഉത്തരവ് GO(Rt) No.473/2019/Trans dtd.15.10.2019 പ്രകാരം കേരളാ സ്റ്റേറ്റ് ഇലക്ട്രിസിറ്റി ബോർഡിനെ നോഡൽ ഏജൻസിയായി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആയതിന് പ്രകാരം കേരളത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, എറണാകുളം, തൃശൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ എന്നീ ജില്ലകളിലായി 6 ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. 56 സ്ഥലങ്ങളിൽ ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുകയാണ്. നിരത്തുകളിൽ വൈദ്യുത വാഹനങ്ങൾക്ക് റീ ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ദേശീയ, സംസ്ഥാന പാതകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രധാന റോഡുകൾക്ക് സമീപം ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ അനെർട്ട് മുഖേനയും സ്ഥാപിച്ചുവരുന്നു. തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, എറണാകുളം എന്നീ ജില്ലകളിലായി ആകെ 6 ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിച്ചു കഴിഞ്ഞു. സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടെയോ, പൊതു മേഖല സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ ഉടമസ്ഥതയിൽ പ്രധാന റോഡുകളുടെ സമീപം കുറഞ്ഞത് 5 സെന്റ് സൗകര്യപ്രദമായ സ്ഥലം 10 വർഷ കരാർ കാലാവധിയിൽ ലഭ്യമാണെങ്കിൽ ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി അനെർട്ട് സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. സ്വകാര്യ ഹോട്ടലുകൾ, മാളുകൾ, പാർക്കുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കുന്ന ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ സോളാർ വൈദ്യുതി പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് മുൻഗണനക്രമത്തിൽ അനെർട്ട് സബ്സിഡി അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി ഈ വർഷം നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

M. Jay
 സെക്രട്ടറി ഓഫീസ്